

РЕШЕНИЕ

№ 5843

гр. София, 01.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 24 СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ИРИНА СТ. СТОЕВА

при участието на секретаря Ц. М. ГЕРГОВА
като разгледа докладваното от ИРИНА СТ. СТОЕВА Гражданско дело № 20211110125097 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба, подадена от „.....“ ЕООД срещу Ц. Б. Г., с която се иска да бъде признато за установено, че ответникът дължи на ищеца сумите както следва: сумата в размер на 3402,51 лева – главница по Договор за кредит № 2099644/30.09.2019 г., сключен между Ц. Б. Г. и „.....“ ЕАД, ведно със законна лихва от депозирание на заявлението за издаване на заповед за изпълнение - 04.11.2020 г., до изплащане на вземането, сумата в размер на 1038,21 лева – договорна лихва за периода от 11.11.2019 г. до 10.10.2020 г., сумата в размер на 91,23 лева - разноси за извънсъдебно погасяване на задължението, сумата в размер на 50,28 лева - лихва за забава за периода от 11.11.2019 г. до 09.10.2020 г., сумата в размер на 466,40 лева - възнаграждение по Договор за предоставяне на поръчителство от 30.09.2019 г., сключен между „.....“ ЕООД и Ц. Б. Г., както и сумата в размер на 37,56 лева – законна лихва за забава за периода от 11.11.2019 г. до 09.10.2020 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. 54277/2020 г. по описа на СРС, I ГО, 24 състав.

Ищецът твърди, че на 30.09.2019 г. ответницата кандидатствала онлайн за отпускане на потребителски кредит от „.....“ ЕАД, като била одобрена и ☐ бил изпратен Договор за кредит № 2099644/30.09.2019 г. Ответницата приела общите условия на дружеството и договорът бил сключен под формата на електронен документ. Сочи, че въз основа на сключения договор

„.....“ ЕАД предоставило на ответницата заем в размер от 3500 лева. Част от заетата сума - в размер на 1226,86 лева, била усвоена на 30.09.2019 г. на каса на „Изи Пей“ АД, а с останалата част от заемната сума - в размер на 2273,14 лева, било погасено друго задължение на ответницата към „.....“ ЕАД по Договор за кредит № 2019320/25.04.2019 г. Ответницата извършила едно плащане по договора в размер на 380,00 лева на 15.11.2019 г., с което погасила първата вноска по договора. На 13.10.2020 г. „.....“ ЕАД обявил вземанията си по договора за кредит за предсрочно изискуеми. Поддържа се, че при сключването на договора ответницата избрала да обезпечи изпълнението на задълженията си, като осигури поръчителство от одобрено от кредитодателя юридическо лице, а именно - „.....“ ЕООД, което лице се съгласило да отговаря солидарно за задълженията на кредитополучателя срещу дължимо възнаграждение в размер на 161,02 лева месечно за периода на действие на договора. Твърди се още, че на 30.09.2019 г. между „.....“ ЕАД и ищеца се сключил договор за поръчителство, като предвид неизпълнение на задълженията на длъжника по договора за кредит на 19.10.2020 г. и след изпратено уведомление до ответницата ищецът погасил всички дължими от кредитополучателя по процесния договор за кредит суми, включително и за административни разноски в размер на 91,23 лева, с оглед което са предявени настоящите иски, с които претендира частично и дължимото му по договора за поръчителство възнаграждение в размер на 466,40 лева, както и лихва за забава в размер на 37,56 лева. Направено е искане за уважаване на исковите претенции и присъждане на сторените по делото разноски.

Ответницата Ц. Б. Г. не е депозирала в срока по чл. 131 от ГПК писмен отговор.

В последно открито съдебно заседание, на което е бил даден ход на устните състезания, страните са били редовно призовани, но не са се явили лично и не са били представлявани.

Софийски районен съд, след като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно съединени иски по чл. 422, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, вр. чл. 9 от ЗПК и

чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Ищецът е сезирал заповедния съд със заявление с вх. № 23063629/04.11.2020 г. за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК за исковите суми. Такава е издадена срещу ответника – длъжник на 07.12.2020 г. Препис от заповедта е бил връчен на длъжника и в едномесечния срок е постъпило възражение по чл. 414 от ГПК. В законоустановения срок заявителят е депозирал искова молба за сумите по заповедта.

Районният съд счита, че по делото се доказва наличието на облигационна връзка между ответника и „.....“ ЕАД по повод сключения Договор за кредит № 2099644/30.09.2019 г., предвид представения по делото договор и приложения към него. По делото не се оспорва изразяването на волеизявление от която и да е страна за сключване на договор по електронен път. Предвид представените писмени доказателства – разписка от „Изи Пей“ АД, и изводите в заключението по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза, което настоящият съд изцяло кредитира, следва да се приеме за доказано, че договорът за заем е бил сключен, но не в твърдения за уговорен размер – за 3500,00 лева, а за сумата в размер на 1226,86 лева. В договора за кредит не е упоменато между страните, че част от заетата сума следва да бъде отнесена за погасяване на предходно задължение. По делото е изслушано заключение по съдебно-счетоводна експертиза, по което вещото лице е констатирало, че в счетоводството на ищеца е отразена част от заетата сума като отнесена за погасяване на старо задължение, но не са представени документи на вещото лице, които да се приложат към заключението, или по делото, въз основа на което да се установи дали сумата реално е използвана за рефинансиране на предходно задължение. Като доказателство за твърденията за използване на част от заетата сума за рефинансиране на предходно задължение не може да се цени счетоводната операция на кредитодателя, доколкото същата представлява едностранно действие и не може да установи постигнато съгласие на двете страни по договора в тази насока. От това се налага изводът, че твърдението на ищеца в тази насока не е доказано при условията на пълно и главно доказване. Ето защо съдът приема, че е доказано реалното усвояване на кредит от страна на ответницата в размер на 1226,86 лева.

Съгласно разпоредбите на Раздел част III, чл. 1 и чл. 2 от Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските

кредити – приложение към договора за кредит, страните са договорили фиксиран годишен лихвен процент в размер на 40,00 % и ГПР в размер на 48,21 %. Уговорени са 24 брой вноски от по 214,16 лева за погасяване на кредита, посочени по падежи в погасителен план към договора. Съгласно чл. 4, ал. 1 от договора за потребителски кредит, е уговорено кредитополучателят да предостави едно от следните обезпечения: банкова гаранция в 10-дневен срок от подаване на заявлението за кандидатстване за кредит или да сключи договор за предоставяне на поръчителство в срок от 48 часа от подаване на заявлението. Според чл. 4, ал. 2 от договора, в случай че в посочения срок кредитополучателят не предостави съответното обезпечение на кредита, ще се счита, че заявлението не е одобрено.

Установява се и сключването на договор за предоставяне на поръчителство между „.....“ ЕООД, като поръчител, и ответницата, сключен на същата дата, на която е сключен и договорът за кредит – 30.09.2019 г. Видно от приложение № 1 към договора за предоставяне на поръчителство за предоставянето на поръчителство се дължи възнаграждение в размер на 161,02 лева на месец за периода на действие на договора за кредит. В погасителния план към договора за предоставяне на поръчителство обаче като месечна вноска е посочена сумата в размер на 214,16 лева, колкото е и всяка месечна вноска по договора за кредит. Нито в договора за кредит, нито в погасителния план към него, не фигурира в месечната вноска предвиденото с договора за предоставяне на поръчителство възнаграждение за поръчителя в размер на 161,02 лева.

Представен по делото е и Договор за поръчителство също от 30.09.2019 г., сключен между „.....“ ЕАД и „.....“ ЕООД, като поръчител, въз основа на който последният е поел обезпечение на задълженията на ответницата.

Следва да се подчертая, че по делото не се спори между страните, че трите договора са сключени посредством използване на средства за комуникация от разстояние, което обуславя приложимост спрямо тях на разпоредбите на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние.

По делото е изслушано заключение по съдебно-счетоводна експертиза, което съдът кредитира, както посочи по-горе, като обективно и безпристрастно. Вещото лице е посочило, а и ищецът признава този

неизгоден за него факт, че извършените от ответника погасявания във връзка с договора за кредит са в общ размер от 380,00 лева. Вещото лице е посочило, че действителният ГПР по кредита е 46,40 %, при изчислението на който е включена само възнаградителна лихва.

Отношенията между страните по процесния договор за паричен кредит са подчинени на специалния режим по Закона за потребителския кредит (ЗПК) в редакцията му към датата на сключване на договора. В настоящия случай ответникът има качеството на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 от ЗПК и § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, тъй като става въпрос за вземане по договор за кредит, по който на ответника е била предоставена финансова услуга по смисъла на § 13, т. 12 от ДР на ЗЗП. Константната съдебна практика приема, че съдът следи служебно за неравноправния характер на клаузите в потребителския договор и следва да се произнесе независимо дали страните са навели такива възражения, а служебното начало следва да се приложи и в насока проверка дали клаузите на договора са нищожни - т. 1 и т. 3 от [Тълкувателно решение 1/9.12.2013 г.](#) по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

С оглед установеното по-горе от фактическа страна, по делото се доказва реалното предаване на сума в размер на 1226,86 лева, но не и на разликата до пълния посочен размер на отпуснатия заем от 3500 лева, т.е. за сумата от 2273,14 лева. Предвид формалния характер на договора за потребителски кредит (чл. 10, ал. 1 ЗПК) не може да се приеме, че страните са постигнали невписаната уговорка част от договорената като заемна сума да се отнесе за погасяване на старо задължение, а и такава не се доказва. Нещо повече, в чл. VI, т. 1 от Общите условия като начини за усвояване на сумата са посочени превод по банкова сметка на кредитополучателя, предаване на сумата в брой или превод към издадена на кредитополучателя карта, съответно рефинансиране на старо задължение не е предвидено като способ за усвояване на сумата, но и същото не се доказва да е индивидуално уговорено и приложено между страните по договора за кредит.

След запознаване със съдържанието на процесния договор и приложенията към него, съдът счита, че същият е сключен в противоречие с разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и забраната на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. За да стигне до това заключение, настоящата инстанция взе предвид

установеното от служебно извършената справка в Търговски регистър по партида на кредитора и поръчителя, от която се установява, че същите са свързани дружества по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ТЗ, предвид обстоятелството, че едноличен собственик на капитала на поръчителя „.....“ ЕООД е кредитодателят „.....“ ЕАД. Това обстоятелство навежда на извода, че възнаграждението за поръчителство е уговорено с цел обогатяване в крайна сметка на кредитодателя. Възнаграждението по договора за поръчителство не е включено при изчисляване на посочения в договора годишен процент на разходите, доколкото вещото лице е посочило, че посоченото ГПР е само въз основа на посочената възнаградителна лихва. При сумиране на уговореното месечно възнаграждение по договора за предоставяне на поръчителство за срока на договора за кредит се получава общ размер на възнаграждението, който пресметнат съвкупно с останалите разходи по кредита, надвишава максимално допустимия по закона предел на годишния процент на разходите. Следва да се вземе предвид, че отпускането на кредита е поставено в зависимост от предоставянето на обезпечение, трите договора са сключени на една и съща дата и фактът, че ищецът и кредитодателят са свързани лица. Съдът намира, че изследването на действителността на сключените договори предполага съобразяване на връзката между тях. Възнаграждението за поръчителството представлява още един разход по кредита, който обаче не е включен в упоменатите такива в договора, което води до противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК.

На основание чл. 22 и чл. 23 от ЗПК съдът счита, че договорът за кредит е недействителен, но последиците от него продължават да обвързват страните като отговорността на ответника не следва да отпада напълно, а същият дължи връщане на чистата стойност по договора за кредит, а именно – заетата сума. Съгласно разпоредбата на чл. 23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

По делото се доказва, че действително заетата сума е в размер на 1226,86 лева. Съдът счита, че следва да е съобразят плащанията, които ответницата е направила, тъй като същите следва да бъдат отнесени само към валидно породилите се уговорки. Предвид това съдът счита, че следва да бъде

уважена исковата претенция в размер на 848,86 лева за главница, като за сумата над тази до пълно претендирания размер от 3402,51 лева искът следва да бъде отхвърлен.

Като последица от частичното уважаване на претенцията за главница следва да се присъди и законната лихва върху нея от момента на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение до окончателно изплащане на вземането.

Предвид установената взаимовръзка между договора, сключен между потребителя и „.....“ ЕАД, и договора, сключен между потребителя и „.....“ ЕООД, доколкото те представляват система от правоотношения между страните, последиците от недействителността на Договора за потребителски кредит неминуемо рефлектират и върху Договора за предоставяне на поръчителство. Ето защо на ищеца не се дължи възнаграждението, уговорено по Договора за предоставяне на поръчителство и претендираната лихва за забава върху възнаграждението. Сключването на договор за поръчителство с юридическо лице, което е предварително одобрено от кредитора и което се явява свързано с него лице, налага извода, че на длъжника не са предоставени право на избор и възможност за индивидуално договаряне, респективно - че сключването на въпросния договор не отговаря на изискването за добросъвестност. Това обуславя наличието на значително неравновесие в правата между потребителя и търговеца.

Предвид гореизложеното съдът счита, че следва да бъдат отхвърлени изцяло и претенциите за сумата в размер на 1038,21 лева – договорна лихва за периода от 11.11.2019 г. до 10.10.2020 г., сумата в размер на 91,23 лева - разноси за извънсъдебно погасяване на задължението, сумата в размер на 50,28 лева - лихва за забава за периода от 11.11.2019 г. до 09.10.2020 г., сумата в размер на 466,40 лева - възнаграждение по Договор за предоставяне на поръчителство от 30.09.2019 г., сключен между „.....“ ЕООД и Ц. Б. Г., както и сумата в размер на 37,56 лева – законна лихва за забава за периода от 11.11.2019 г. до 09.10.2020 г.

На основание чл. 78, ал. 1 и ал. 3 от ГПК на страните се дължат разноси съобразно уважената, респ. отхвърлената част от исковете. Само ищецът е претендирал разноси. Предвид фактическата и правна сложност на

делото в полза на ищеца следва да се определи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100,00 лева за исковото производство. С оглед уважената част от исковите в полза на страната следва да се присъдят разноски за държавни такси и юрисконсултско възнаграждение за заповедното и първоинстанционното исково производство и депозит за вещо лице, съобразно уважената част от исковите, в общ размер на 133,81 лева.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по иска с правна квалификация по чл. 422, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, вр. чл. 9 от ЗПК, предявен от „.....“ ЕООД, ЕИК със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „..... Бизнес център „България“, сграда А, ет. 4, срещу Ц. Б. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. „.....“ № 1Б, вх. В, ет. 7, ап. 65, че Ц. Б. Г., ЕГН *****, дължи на „.....“ ЕООД, ЕИК сумата в размер на 848,86 лева, представляваща незаплатена главница по Договор за кредит № 2099644/30.09.2019 г., сключен между Ц. Б. Г. и „.....“ ЕАД, ведно със законна лихва от депозирание на заявлението за издаване на заповед за изпълнение - 04.11.2020 г., до изплащане на вземането, за която е била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 54277 по описа за 2020 г. на СРС, I ГО, 24 състав, КАТО ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над присъдената сума в размер на 848,86 лева до пълния претендиран размер от 3402,51 лева.

ОТХВЪРЛЯ предявените искове с правна квалификация по чл. 422, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, вр. чл. 9 от ЗПК и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД от „.....“ ЕООД, ЕИК със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „..... Бизнес център „България“, сграда А, ет. 4, срещу Ц. Б. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. „.....“ № 1Б, вх. В, ет. 7, ап. 65, за признаване за установено, че Ц. Б. Г., ЕГН *****, дължи на „.....“ ЕООД, ЕИК сумата в размер на 1038,21 лева – договорна лихва за периода от 11.11.2019 г. до 10.10.2020 г., сумата в размер на 91,23 лева - разноски за извънсъдебно погасяване на задължението, сумата в размер на 50,28 лева - лихва за забава за периода от 11.11.2019 г. до 09.10.2020 г., сумата в размер на 466,40 лева - възнаграждение по Договор за предоставяне

на поръчителство от 30.09.2019 г., сключен между „.....“ ЕООД и Ц. Б. Г., както и сумата в размер на 37,56 лева – законна лихва за забава за периода от 11.11.2019 г. до 09.10.2020 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. 54277/2020 г. по описа на СРС, I ГО, 24 състав.

ОСЪЖДА Ц. Б. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. „.....“ № 1Б, вх. В, ет. 7, ап. 65, да заплати на „.....“ ЕООД, ЕИК със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „.....“ Бизнес център „България“, сграда А, ет. 4, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК сумата в размер на 133,81 лева, представляваща разноски за държавни такси и юрисконсултско възнаграждение за заповедното и първоинстанционното исково производство и депозит за вещо лице, съобразно уважената част от исковите.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____